

Jako archeologická lokalita Suky I. bylo toto naleziště křišťálů známé již K. Valochovi (2004). Bohužel většina zde nalezených artefaktů byla zničena přebroušením coby surovina na výrobu šperků, neboť nálezci nepoznali, že se jedná o pravěké artefakty.

Literatura

Valoch, K. 2004: Křišťály jako surovina štípané industrie. *Acta Musei Moraviae, scientiae sociales* LXXXIX, 129–166.

Obr. 27. Ostrov nad Oslavou. Drásadlo z křišťálu. Foto P. Šmacha.

Fig. 27. Ostrov nad Oslavou. Side scraper from rock crystal. Photo by P. Šmacha.

Summary

A small assemblage of Paleolithic artefacts from rock crystal (Fig. 27) and citrine quartz was found in Ostrov nad Oslavou at the Suky I site (Žďár nad Sázavou District), nearby the elevation marker at 584 m a.s.l.

Petr Šmacha

Pasohlávky (k. ú. Mušov, okr. Brno-venkov) „Na Pískách“.

Mladý paleolit. Ojedinelé artefakty. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – Artefakt 1: 48.8823072N, 16.5854919E; artefakt 2: 48.8821278N, 16.5852400E

Při povrchové prospekci v trati „Na Pískách“, v jižní části katastrálního území dnes již zaniklé obce Mušov, byly při povrchové prospekci objeveny dva kusy reprezentující štípanou industrii. Lokalita se nachází na pravém břehu řeky Dyje (při horní nádrži vodního díla Nové Mlýny), respektive na levém břehu Dunajovického potoka. Reliéf je zde tvořen rovnou, mírně vyvýšenou šterkovou terasou s místy navátými písky, rozkládající se v průměrné nadmořské výšce 175 m. Širší půdní pokryv tvoří hluboké až středně hluboké černozemě a regozemě.

První artefakt představuje proximálně-mesiální část širší, silně patinované čepele o max. rozměrech 36,4 × 24,3 × 9,6 mm (obr. 28: 1). Čepel je zhotovena ze silicitu z glacienních sedimentů. Na její levé laterální straně je dochovaná hnědožlutá kůra. Tvar čepele utváří polygonální příčný průřez s rovnoběžnými negativy na dorsální straně, přičemž podélný průřez a tvar boků nelze vzhledem k fragmentárnosti artefaktu určit. Čepel

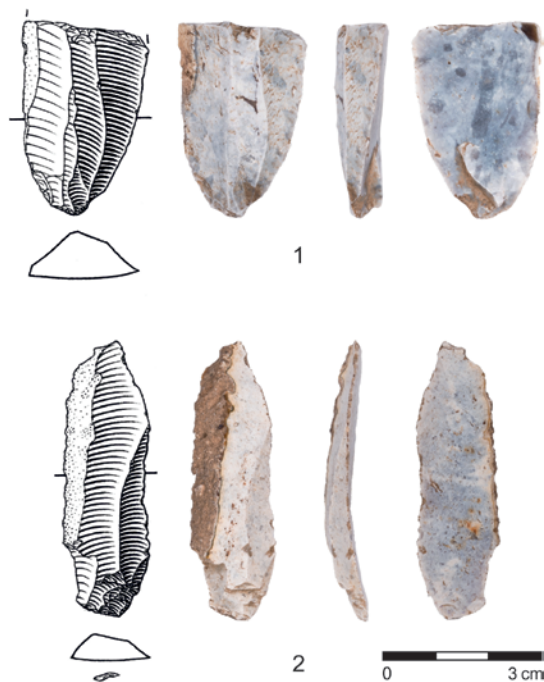
pochází z produkční fáze těžby jednopodstavového jádra. Pozice kůry a charakter negativů na dorsální straně značí, že čepel byla odbita z levé části těžební plochy přilehající k boku jádra. Rozbitá patka neumožňuje určit její typ ani použitý otloukač. Ve spodní, lomové části jsou na hraně z ventrální strany přítomné negativy drobných odbití, které svědčí o používání této „pracovní hrany“.

Druhý artefakt představuje kompletní, silně patinovanou čepel o max. rozměrech 53,2 × 16,5 × 5,3 mm (obr. 28: 2). Čepel je zhotovena ze silicitu krakovsko-čenstochovské jury, na jejíž levé laterální straně je dochovaná hnědožlutá kůra. Tvar čepele formují konvergentní boky s lichoběžníkovitým příčným průřezem a vypouklým podélným profilem. Čepel opět pochází z plně těžby jednopodstavového jádra, jak dokazují přítomné negativy na dorsální straně. Pozice kůry a charakter negativů na dorsální straně značí, stejně jako u prvního artefaktu, že čepel pochází z levé části těžební plochy přilehající k boku jádra. Patku je možné označit jako kombinaci hladké a lineární varianty. Na ventrální straně je pod patkou přítomen drobný odštěp v místě úderu a dále zřetelný bulbus. Tyto znaky napovídají, že při těžbě byl jako otloukač použit měkký kámen.

Na základě shodných typologických a technologických znaků je možné oba artefakty zařadit do mladého paleolitu, což by znamenalo první dokumentovaný doklad nálezů z mladého paleolitu na katastrálním území Mušov. Přibližně pět kilometrů východně se nachází známý sídelní areál Dolní Věstonice – Pavlov – Milovice z období gravettien, který se také rozkládá na pravém břehu řeky Dyje (více Svoboda 2016). Nově objevená poloha tak může souviset s pohybem pavlovienských skupin lovců-sběračů v širším okolí Pavlovských vrchů.

Literatura

Svoboda, J. 2016: *Dolní Věstonice – Pavlov*. Praha: Academia.

Obr. 28. Pasohlávky. Čepele. Foto D. Cibulka, kresba J. Brenner.

Fig. 28. Pasohlávky. Blades. Photo by D. Cibulka, drawing by J. Brenner.

Summary

Two chipped artefacts (Fig. 28) were found during a surface survey in Pasohlávky – “Na Pískách” field (Brno-Country District). The first is a proximal-mesial part of a blade made from erratic flint with a strong patina, the second is a patinated blade made from Kraków-Częstochowa Jurassic silicite. Both could be dated to the Upper Paleolithic.

David Cibulka, Martin Novák

Prace (okr. Brno-venkov)

Pracký kopec.

Mladý paleolit. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum.

Uložení nálezů: Moravské zemské muzeum – Ústav Anthropos.

Lokalizace: S-JTSK – -587589, -1169214

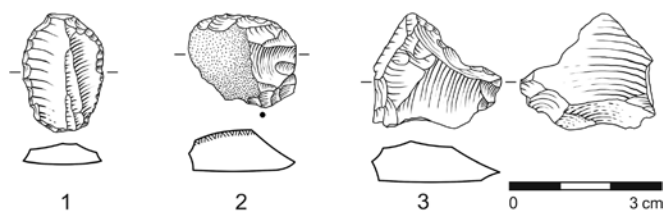
Paleolitická lokalita na severním svahu výrazného táhlého návrší kóty 325 m s Mohyloou míru byla zjištěna autorem zprávy r. 1984 nálezem dvoupodstavového čepelového jádra z křídového rohovce (Oliva 1987, 15). Další nálezy učinil později M. Simandl (Simandl, Škrdla 2001; Oliva 2016, 257) a nyní P. Šmacha. Jde o dvě škrabadla, miniaturní asi z pazourku (obr. 29: 1) a vyšší z rohovce typu Krumlovský les, varieta II, (obr. 29: 2) a pazourkový úštěp s vruby (obr. 29: 3). Nevyobrazené zůstávají 4 zlomky čepelí a 5 úštěpků a odpadu.

Literatura

Oliva, M. 1987: Revize paleolitických lokalit z východního okolí Brna. *Přehled výzkumů* 1984, 14–18, obr. 7–8.

Oliva, M. 2016: *Encyklopedie paleolitu a mezolitu českých zemí*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Simandl, M., Škrdla, P. 2001: Prace (okr. Brno-venkov.). *Přehled výzkumů* 43, 138–140.

Obr. 29. Prace. Štípaná industrie. Kresba T. Janků.

Fig. 29. Prace. Chipped stone industry. Drawing by T. Janků.

Summary

Two endscrapers, four blade fragments and a debitage (Fig. 29) were found in Prace (Brno-Country District) in the northern slope at the elevation marker at 325 m a.s.l.

Martin Oliva

Přibice (okr. Brno-venkov)

„Dlouhé vinohrádky“, „Čtvrtky“.

Starý paleolit, střední paleolit. Ojedinelé artefakty. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezů: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – 48.9541111N, 16.5784086E

Z povrchové prospekce v trati „Dlouhé vinohrádky“ – „Čtvrtky“ byl získán silně ohlazený úštěp o max. rozměrech 38 mm × 23 mm × 7 mm z medově hnědého křídového spongolitu místní proveniencie (obr. 30). Na ventrální, mírně patinované straně je znatelný výrazný bulbus, na dorsální straně potom několik jasně zřetelných negativů. Na dorsální i ventrální straně je patrná i hrubá konkávní laterální retuš. Silný obrus povrchu úštěpu nedovoluje sledovat jeho další arteficiální znaky.

Artefakt byl nalezen na 30 metrů vysoké syrovicko-ivaňské říční terase nad současným tokem Jihlavy, která je kryta pískem, na němž se místy vyvinula staro-pleistocenní půda typu ferreto (Valoch et al. 1978). Silný eolický obrus dokazuje, že tento předmět je pleistocenního stáří, protože holocenní ani mladopleistocenní artefakty takový intenzivní obrus nemají (Valoch 2003). V místě nálezů bylo v roce 2020 objeveno eolicky silně ohlazené drásadlo ze stejného typu suroviny (Cibulka 2021, 180). Druhý artefakt z této lokality potvrzuje, že se jedná o novou lokalitu ze starého/středního paleolitu a nejedná se pouze o ojedinelý nález. Oba artefakty tak tvoří drobnotvarou industrii, která doplňuje nálezy tzv. valounové industrie ze zdejších říčních teras, respektive z nedaleké nálezové polohy označené K. Valochem jako lokalita Přibice I (trať „Slanský kopec“), která se nachází na katastrálním území obce Ivaň (Valoch 1977, Cibulka 2021, 180).

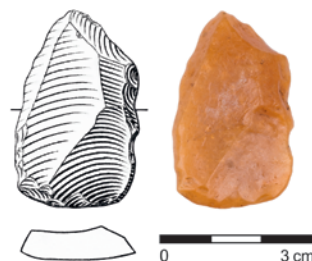
Literatura

Cibulka, D. 2021: Přibice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 62(1), 180–181.

Valoch, K. 1977: První staropaleolitické valounové industrie z jižní Moravy. *Archeologické rozhledy* XXIX(5), 481–486.

Valoch, K. 2003: Přibice (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 44, 202–203.

Valoch, K., Smolíková, L., Zeman, A. 1978: The Middle Pleistocene Site Přibice I in South Moravia (Czechoslovakia). *Anthropologie. International Journal of Human Diversity and Evolution* XVI(3), 229–241.

Obr. 30. Přibice. Úštěp.

Foto D. Cibulka, kresba J. Brenner.

Fig. 30. Přibice. Flake. Photo by D. Cibulka, drawing by J. Brenner.

Summary

A laterally retouched flake (Fig. 30) with aeolized surface made from honey-coloured spongolite chert was found in Přibice – “Dlouhé vinohrádky” and “Čtvrtky” fields (Brno-Country District). It could be dated to the Early or Middle Paleolithic. A similar artefact was found at the same site earlier.

David Cibulka